

1. Testa nosaukums

URĪNSKĀBE

2. Angļu val. - *Uric acid*

3. Īss raksturojums

Urīnskābe ir nukleīnskābju katabolisma galaprodukts. Līdz 30 % urīnskābes veidojas organismā, sabrūkot ar uzturu uzņemtajiem purīniem (200 mg/diennaktī). 60 % endogēnās urīnskābes veidojas aknās, degradējoties nukleīnskābēm (600 mg/diennaktī). Urīnskābe no organisma izdalās caur nierēm un kuņģa-zarnu traktu. Urīnskābe filtrējas caur glomeruliem un lielākā daļa reabsorbējas nieru kanāliņos. Urīnā skābā vidē urīnskābe veido urīnskābes kristālus. Locītāvās palielināts urīnskābes daudzums veicina artrīta attīstību (podagra).

4. Metode - fermentatīva kolorimetriskā analīze.

5. Stobriņa marķējums, asiņu/urīna uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - asiņīm sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta), urīnam tīrs urīna trauciņš.
- Asiņu un urīna uzglabāšanas laiks:
  - istabas temperatūrā (15-25 °C) serums - 1 dienu, urīns - 4 dienas;
  - ledusskapī (2-8 °C) serums - 5 dienas.
- Izmeklējamais materiāls - serums, urīns (24 stundu).

6. Referentās vērtības

	Sievietes	Vīrieši
0-11 gadi	120-320 μmol/l	120-320 μmol/l
12-59 gadi	150-370 μmol/l	270-470 μmol/l
> 59 gadi	160-400 μmol/l	250-470 μmol/l
Urīnā	1500-4500 μmol/24h	1500-4500 μmol/24h

7. Ietekmējošie faktori

↑ Diurētiķi, salicilāti (nelielās devās), kortikosteroīdi, citostatiski preparāti, purīnvielām bagāta pārtika (alkohols, alus, gaļa, zivis, pākšaugi, šokolāde u.c.).

↓ Allopurinols, 6-merkaptopurīns, azatioprīns, kortikotropīns, kontrastvielas, feno-profēns, furosemīds (i/v), fenilbutazons, probenecīds, hiperksantīnēmija.

8. Novirzes no normas

↑ Podagra, nieru nepietiekamība, nieru policistoze.

Leikoze, mieloma, policitēmija, diseminēti tumori.

Grūtniecības toksikozes (preeklampsija).

Psoriāze.

Hiperlipidēmija (aptaukošanās, hipertonijs, arteroskleroze, cukura diabēts, alkoholisms, hipoparatiroidisms, akromegālija, sarkoidoze, aknu slimības).

↓ Vilsona slimība (hepatocerebrāla distrofija).

Fankoni sindroms, ļaundabīgi audzēji (Hodžkina slimība, mieloma, bronhogēna karcinoma).

Ksantinūrija.